

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Cristina Salcă Rotaru

Laura Manea

Diana Țedenciuc

CNFIS-FDI-2024-F-0419 - f2f/e-DESTIN

Ediția 2024

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Cuprins

Cuvânt înainte	2
Introducere	3
Pentru cine este făcut acest ghid	6
Unde găsiți drepturile ... dar și obligațiile	9
Drepturi și obligații prevăzute de actele normative	14
Drepturi și obligații pentru studenții UNITBV	18
Despre principii	21
What if.....	26
În loc de concluzii	22
Bibliografie	29

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Cuvânt înainte

Nimeni nu este scutit de consecințele faptelor sale, chiar dacă nu știe care sunt reglementările în domeniu. A fi corect informat este un lucru atât necesar, cât și important.

De aceea, vă invităm să aflați câteva informații utile, informații care sperăm să vă ajute în activitatea voastră.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Introducere

Atunci când "intri la facultate" faci parte dintr-o nouă comunitate: comunitatea universitară (Legea 1/2011, art.127, alin.1). În cadrul acestei comunități ai noi drepturi dar și obligații, pentru că drepturilor le sunt întotdeauna corelative și niște obligații (*Matefi, 2017*). Altfel spus, degeaba există drepturi dacă nu are nimeni obligația de a le respecta.

Cunoașterea acestora, în calitate de tânăr adult (abia ce ai făcut 18 ani și ai responsabilitatea deplină a tuturor acțiunilor tale), este nu numai utilă ci și necesară pentru a face față tuturor provocărilor în noua ta calitate de student.

Marea majoritate a drepturilor, cât și a obligațiilor tale se regăsesc în, ceea ce juridic vorbind, se numesc acte normative: legi, ordonanțe, hotărâri de guvern, ordine de ministru, s.a.

Altele se regăsesc în:

Scurt ghid legislativ pentru studenți

- acte emise de instituțiile de învățământ superior cum ar fi: Carta universitară, regulamente, coduri, metodologii, sau
- actele încheiate de tine, personal, cu instituțiile de învățământ superior, cum ar fi: contractul de studii universitare, contractul de cazare în cămin.

Pentru a te putea ajuta să înțelegi ce sunt, cum și unde găsești actele normative, te rugăm să ai răbdare și să citești acest GHID până la capăt.

Și tu, ca student, ai dreptul de a fi informat. Atenție însă, nu toate informațiile pot fi cunoscute de oricine. Unele intră sub protecția datelor cu caracter personal (Regulament GDPR) iar altele nu sunt informații publice. Dreptul de fi informat este legat și de accesul la informație. Conform Constituției, "dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public, nu poate fi îngrădit" (*Constituția României, art. 31*).

De aceea, ai pe site-ul UNITBV foarte multe informații! În plus găsești și secțiunea "Informații de interes public".

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Structurile din UNITBV au, pe lângă rolul principal și important de a realiza activitatea pentru care au fost constituite, și un rol de informare. De aceea, pentru a obține informații utile și corecte, cu privire la tot ceea ce este legat de noua ta viață de student, trebuie să te adresezi acestora.

În concluzie, noi te informăm tu nu ai voie să spui că nu ai știut!

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Pentru cine este făcut acest ghid

Acest ghid se adresează tuturor studenților Universității Transilvania din Braşov (UNITBV), astfel că unele informații sunt specifice numai acestora.

De ce?

Pentru că autonomia universitară (*LEN, art. 123 alin. 1-4*) dă dreptul ca, în unele situații, universitățile să adopte reguli specifice (de exemplu: Regulamentul privind activitatea profesională a studenților sau Metodologia de organizare și desfășurare a examenelor de finalizare a studiilor universitare) dar și să prevadă noi drepturi, suplimentare celor prevăzute de actele normative în vigoare (cum de exemplu UNITBV acordă: Bursa de excelență TRANSILVANIA sau Bursa „Casa Sf. Iosif”).

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Însă este important să înțelegi că nici un drept și nici o obligație nu poate fi „în afara legii”, adică trebuie să se conformeze principiului legalității (*Barac, 2009*).

Mai trebuie să înțelegi că nu toate reglementările se adresează tuturor studenților.

Astfel unele dintre acestea se adresează numai unei anumite categorii cum ar fi: studenții cu probleme sociale, studenții cu probleme de sănătate, pentru care statul și-a asumat obligația de îi susține în mod special.

De aceea, este important să vorbim și despre aceste situații.

Mai mult, cu privire la nerespectarea obligațiilor tale ca membru al comunității academice, se pot sesiza și persoane din afara comunității academice. Aici este cu siguranță cazul comportamentului neetic, care, dacă afectează interesele legale și drepturile altor persoane, acestea se pot adresa structurilor instituționale pentru restabilirea legalității (*Regulamentul CEDU, art. 8*).

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Deci, chiar dacă ești student al UNITBV, comportamentul tău trebuie să țină cont de drepturile tuturor celorlalte persoane, indiferent dacă sunt sau nu membre ale comunității academice.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Unde găsiți drepturile ... dar și obligațiile

Așa cum v-am spus, drepturile și obligațiile studenților se regăsesc:

- în diferite acte normative, acestea fiind emise de:
 - a) Parlament – care emite legi
 - b) Guvern - care emite ordonanțe
 - c) Ministere, care sunt organe de specialitate ale administrației publice centrale – care emit ordine
- în acte emise de instituțiile de învățământ superior și aprobate de Senatul Universitar.

Cel mai important este ca întotdeauna să consulți forma „la zi” sau „în vigoare” a actului pe care îl cauți, pentru că oricare dintre acestea pot suferi modificări sau chiar să fie „abrogate”, adică să nu mai existe. Altfel spus, informația juridică pe care o cauți și găsești azi s-ar putea să nu mai fie la fel cu cea pe care o vei căuta și găsi peste 6 luni sau un an.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

De aceea, în acest ghid îți vom spune despre drepturile și obligațiile tale de acum, care pot fi diferite peste un timp, oarecare. Însă, prin link-urile pe care ți le indicăm, vei avea posibilitatea de a consulta forma actului normativ „la zi”.

Totuși, nu strică să verifici de două ori și te rugăm să ai în vedere numai sursele oficiale și nu sursele colegiale de tip facebook, bloguri, grupuri pe Wattsup sau alte rețele sociale.

Orice act normativ se publică în Monitorul Oficial al României (*Legea 202 din 1998*). Acesta este publicația oficială a statului român în care trebuie să se regăsească toate actele normative pentru a fi considerate „în vigoare”. Astfel se asigură cunoașterea „legii” de către toți cetățenii României, inclusiv de către tine. Îți amintim că necunoașterea legii nu poate fi niciodată invocată în apărare.

Deci iată niște link-uri generale:

<https://www.monitoruloficial.ro/>

Scurt ghid legislativ pentru studenți

- Site-ul oficial al Monitorului Oficial al României, unde la secțiunea e-monitor (<https://www.monitoruloficial.ro/article--e-Monitor--339.html>) poți să consulți în fiecare zi ce s-a mai publicat.
- Atenție: aici găsești forma publicată a actului normativ și nu forma care a ulterior a suferit modificări, sau informații dacă actul normativ mai este în vigoare

http://www.cdep.ro/pls/legis/legis_pck.frame

- Aici ai acces la baza de date legislativă care apare sub egida Consiliului Legislativ. Aici vei găsi actele normative grupate pe ani și pe emitenți.
- Căutând în anul în care te interesează, la emitentul corespunzător găsești fișa actului normativ pe care îl cauți. Această fișă cuprinde toate informațiile cu privire la evoluția aceluia act.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

- De exemplu poți căuta Legea 1/2011 – Legea educației naționale (LEN).

<https://legislatie.just.ro/>

- Aici poți găsi textul integral al actului normativ pe care îl cauți, în forma sa actualizată. Pentru a îl găsi trebuie să faci o căutare aplicând criteriile de căutare pe care le știi cu privire la acel act normativ.
- Un exemplu este LEN:

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/125150>

<https://www.edu.ro/>

- Acesta este site-ul Ministerului educației, în cadrul căruia la secțiunea Învățământ superior găsești pe lângă actele emise de acest minister și alte informații utile.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Pentru drepturile și obligațiile tale ca student UNITBV, te rugăm să studiezi actele de pe site-ul oficial al instituției (www.unitbv.ro), mai precis la secțiunea "Carta universității, regulamente și hotărâri" pe care o accesezi aici:

<https://www.unitbv.ro/despre-unitbv/regulamente-si-hotarari/carta-universitatii-si-regulamente.html>

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Drepturi și obligații prevăzute de actele normative

Pentru că drepturile și obligațiile tale sunt suficient de multe și acestea se regăsesc în diferite acte normative, îți vom indica linkul către textul acestora. Acolo unde este ceva special de spus ... vei afla!

Link-uri către:

Legea învățământului preuniversitar / superior:

<https://lege5.ro/Gratuit/geztqmjtgg2tm/legea-invatamantului-preuniversitar-nr-198-2023>

<https://lege5.ro/Gratuit/geztqmjwgq4ts/legea-invatamantului-superior-nr-199-2023>

Noi am dori să spunem că pentru studenții cu probleme și nevoi sociale, precum și pe aceia cu cerințe educaționale speciale se regăsesc drepturi special prevăzute, pe care le poți ușor identifica.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

ORDIN nr. 3.666 din 30 martie 2012 privind aprobarea Codului drepturilor și obligațiilor studentului:

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/136843>

Acest ordin este baza legală pentru elaborarea de către Senatul universitar a Codului universitar al drepturilor și obligațiilor studentului, la propunerea studenților, dar și cu respectarea prevederilor Legii educației naționale nr. 1/2011.

ORDIN nr. 3.392 din 27 februarie 2017 privind stabilirea Criteriilor generale de acordare a burselor și a altor forme de sprijin material pentru studenții și cursanții din învățământul superior de stat, învățământ cu frecvență:

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/186993>

Acest ordin aprobă criteriile minime și condițiile care stau, de asemenea, la baza elaborării de către instituțiilor de învățământ superior a regulamentelor proprii de acordare a burselor. Aceste criterii asigură implementarea unor măsuri de susținere a performanței academice,

Scurt ghid legislativ pentru studenți

respectiv a unor măsuri privind facilitarea accesului la servicii educaționale pentru candidații proveniți din medii socioeconomice defavorizate, alături de asigurarea unui climat de echitate în învățământul superior românesc, prin burse și alte forme de sprijin material oferite studenților din învățământul superior din România (Art.1 din Ordin).

ORDIN nr. 3.130 din 5 februarie 2019 pentru aprobarea Metodologiei de alocare a fondurilor bugetare destinate subvențiilor cămine-cantine pentru instituțiile de învățământ superior de stat din România:

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/211062>

ORDIN nr. 438/4.629/2021 privind asigurarea asistenței medicale a preșcolarilor, elevilor din unitățile de învățământ preuniversitar și studenților din instituțiile de învățământ superior pentru

Scurt ghid legislativ pentru studenți

menținerea stării de sănătate a colectivităților și pentru promovarea unui stil de viață sănătos:

<http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/245900>

Conform acestui act normativ, statul asigură în unitățile de învățământ tuturor studenților accesul la asistență medicală primară gratuită, cu accent pe acțiunile medicale preventive.

Nu ești sigur de drepturile și obligațiile tale, informează-te! Informația o poți obține și prin intermediul structurilor UNITBV, cu rugămintea de a te adresa doar după ce ai încercat să te informezi corect și complet din toate sursele puse la dispoziția ta de către universitate.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Drepturi și obligații pentru studenții UNITBV

Dacă ești student UNITBV ai acces, prin intermediul adresei de e-mail instituționale și a unei parole, la informații aflate pe platforma Intranet a instituției.

Totuși unele informații au caracter public, acestea regăsindu-se pe site-ul principal

www.unitbv.ro.

Pe acest site, informațiile care te interesează și țin de drepturile și obligațiile tale le găsești la Regulamentele universității:

<https://www.unitbv.ro/despre-unitbv/regulamente-si-hotarari/regulamentele-universitatii.html>

unde le găsești grupate pe diferite categorii, cum ar fi: Etică, Studenți sau Alegeri.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Însă nu uita să consulți și Carta universității, aceasta reprezentând principalul instrument de implementare de către instituțiile de învățământ superior a valorilor și principiilor care guvernează activitatea universitară de educație și de cercetare

<https://www.unitbv.ro/documente/despre-unitbv/regulamente-hotarari/carta-universitatii/Carta%20UnitBv.pdf>.

Să vorbim puțin despre dreptul tău de a fi reprezentat. Conform LEN, dar și a Cartei Universitare, studenții pot fi reprezentați în toate structurile decizionale și consultative din universitate (LEN, art. 203, alin. 5).

Aceasta înseamnă că:

- ai dreptul să fii ales
- ai dreptul/obligația morală de a vota
- nimeni din cadrul instituțional nu poate interfera în procesul alegerilor.

Reprezentantul/ reprezentanții studenților în structurile administrative:

Scurt ghid legislativ pentru studenți

- Senat Universitar,
- Consiliul de Administrație,
- Consiliul facultății,
- Comisia de Etică și Deontologie Universitară
- Comisiile de burse,
- Comisiile de cazări
- Comisiile de evaluare și asigurare a calității

reprezintă intereselor studenților, la nivelul fiecărei comunități academice.

Despre principii

Ar trebui să știi că unele lucruri sunt atât de importante că acestea au devenit principii. Ce este un principiu? O regulă de maximă generalitate care asigura echilibrul dintre respectarea drepturilor și îndeplinirea obligațiilor.

În LEN găsim principiile care sunt specifice educației dintre care amintim (art.3):

- a) principiul echității - în baza căruia accesul la învățare se realizează fără discriminare;
- b) principiul garantării identității culturale a tuturor cetățenilor români și dialogului intercultural;
- c) principiul asumării, promovării și păstrării identității naționale și a valorilor culturale ale poporului român;
- d) principiul recunoașterii și garantării drepturilor persoanelor aparținând minorităților naționale, dreptul la păstrarea, la

dezvoltarea și la exprimarea identității lor etnice, culturale, lingvistice și religioase;

- e) principiul asigurării egalității de șanse;
- f) principiul transparenței - concretizat în asigurarea vizibilității totale a deciziei și a rezultatelor, prin comunicarea periodică și adecvată a acestora;
- g) principiul libertății de gândire și al independenței față de ideologii, dogme religioase și doctrine politice;
- h) principiul incluziunii sociale;
- i) principiul centrării educației pe beneficiarii acesteia;
- j) principiul respectării dreptului la opinie al studentului ca beneficiar direct al sistemului de învățământ.

și principii specifice învățământului superior (art.202):

- a) principiul nediscriminării - în baza căruia toți studenții beneficiază de egalitate de tratament din partea instituției de învățământ superior; orice discriminare directă sau indirectă față de student este interzisă;

- b) principiul dreptului la asistență și la servicii complementare gratuite în învățământul superior de stat - exprimat prin: consilierea și informarea studentului de către cadrele didactice, în afara orelor de curs, seminar sau laboratoare; consilierea în scopul orientării profesionale; consilierea psihologică; acces la principalele cărți de specialitate și publicații științifice; acces la datele referitoare la situația școlară personală;
- c) principiul participării la decizie - în baza căruia deciziile în cadrul instituțiilor de învățământ superior sunt luate cu participarea reprezentanților studenților;
- d) principiul libertății de exprimare - în baza căruia studenții au dreptul să își exprime liber opiniile academice, în cadrul instituției de învățământ în care studiază;
- e) principiul transparenței și al accesului la informații - în baza căruia studenții au dreptul de acces liber și gratuit la informații care privesc propriul parcurs educațional și viața

comunității academice din care fac parte, în conformitate cu prevederile legii.

Forme concrete de exprimare a acestor principii o găsim în majoritatea regulamentelor interne.

Unele dintre cele mai importante exprimări le regăsim în Codul de etică a Universității Transilvania din Brașov care arată că:

„În UTBV este interzis tratamentul inegal al unei persoane în raport cu altele, tratament care urmărește sau conduce la încălcarea ori limitarea drepturilor persoanei respective, pe criterii de: gen, rasă, vârstă, dizabilități, orientare sexuală, naționalitate, etnie, religie, categorie socială, stare materială sau mediu de proveniență.

Discriminarea sau tratarea inegală a persoanelor este interzisă, indiferent de formele în care se manifestă, însă aplicarea acestor principii presupune, totodată, că ele nu pot și nu trebuie interpretate și utilizate astfel încât să provoace discriminări inverse.” (Art. 16. Nediscriminarea și egalitatea de șanse)

„...respectul și toleranța se numără printre valorile morale pe care UNITBV le promovează constant, în scopul creării și întreținerii unui climat favorabil unor relații armonioase, echilibrate și raționale între grupări și diferiți membri aparținând comunității sale academice.

„trebuie respectată demnitatea fiecăruia dintre membrii săi, într-un climat liber de orice formă de exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare. În consecință, nimeni nu are dreptul să aducă atingere demnității celorlalți; limbajele suburbane, jignitoare, ireverente sau vulgare sunt indezirabile; umilirea, intimidarea, amenințarea și atacul la persoană sunt inacceptabile; exploatarea și hărțuirea, sub orice formă de manifestare, sunt condamnabile; intoleranța, mai ales cea bazată pe diferențele firești dintre oameni, constituie o încălcare gravă a normelor morale elementare, iar neînțelegerile, disputele și conflictele inerente trebuie rezolvate exclusiv pe calea dialogului și a dezbaterilor civilizate, utilizând 30 argumente raționale, concordante cu realitatea și orientate întotdeauna către diminuarea ori stingerea acestora.” (Art. 12. Respectul și toleranța; Atenție la bullying!; Niță, 2020)

„Fiecare membru al Comunității UNITBV trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului pentru diferențe. UNITBV încurajează abordările critice, dialogul, parteneriatul intelectual și cooperarea, indiferent de opiniile politice, credințele religioase sau orientarea sexuală. (6) În spațiul universitar, credințele religioase, atașamentele politice și alte categorii de credințe nu pot fi impuse altora prin abuz de putere și autoritate, reprezentând o dimensiune a vieții private a membrilor Comunității UNITBV.” (Art. 8 Libertatea academică)

Scurt ghid legislativ pentru studenți

What if...

Dar dacă nu îți respecti obligațiile sau încalci drepturile altora? Ceea ce se întâmplă se cheamă sancțiuni! În funcție de obligația încălcată și de gravitatea urmărilor se pot aplica diferite sancțiuni. Și pe acestea le găsești în documentele pe ți le-am indicat anterior.

Vrei exemple? Le primești oricum!

În general sancțiunile aplicate studenților sunt:

- a) avertisment scris;
- b) suspendarea acordării bursei pe o perioadă determinată de maxim 3 luni;
- c) suspendarea dreptului de cazare în cămin;
- d) exmatriculare.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Le găsești în:

- Regulamentul privind activitatea profesională a studenților – art. 36
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea căminelor studențești – art. 18
- Regulamentul de organizare și funcționare a Comisiei de Etică și Deontologie Universitară – art. 19
-

Dar pot face trimitere și la acte normative cum ar fi Codul penal:

- Regulamentul privind acordarea de burse și alte forme de sprijin material – art. 3.8 și 3.9
- Regulamentul privind organizarea și funcționarea căminelor studențești – art. 41

Scurt ghid legislativ pentru studenți

În loc de concluzii

„Informația înseamnă putere. Dar dacă informația e falsă?”

(Aforism de Dorel Schor)

De aceea, pentru oricare dintre deciziile tale este bine să fii corect informat.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

Bibliografie

1. Barac L. *Elemente de teoria dreptului*, 2009, ed. a 2-a, Ed. C.H. Beck, București.
2. Constituția României
3. GDPR, *Regulament privind protecția persoanelor cu privire la prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date*, https://www.unitbv.ro/documente/despre-unitbv/regulamente-hotarari/regulamentele-universitatii/generale/Regulament_protectia_datelor_personale_13.05.2020.pdf
4. *Legea nr. 202 din 9 noiembrie 1998 privind organizarea Monitorului Oficial al României*, republicată în M.O. nr. 511 din 3 iulie 2017
5. LEN, *Legea nr. 1 din 2011, Legea educației naționale*. M.O. nr. 18 din 10 ianuarie 2011
6. Matefi R. *Teoria actului juridic civil*, 2017, Ed. Hamangiu, București.

Scurt ghid legislativ pentru studenți

7. Niță A. *Bullying – provocări legislative. Abordare juridică și judiciară*, 2020, <http://revista.universuljuridic.ro/bullying-provocari-legislative-abordare-juridica-si-judiciara/>
8. Regulamentul CEDU, *Regulament de organizare și funcționare a Comisiei de Etică și Deontologie Universitară*, https://www.unitbv.ro/documente/despre-unitbv/regulamente-hotarari/regulamentele-universitatii/etica/Regulament_comisia_de_etica_30.09.2020.pdf
9. Șaramet O. *The Motivation of Public Administration Authority Acts - A Dimension of the Right to be Informed*, 2019, JUS ET CIVITAS <http://jetc.upg-ploiesti.ro/index.php/the-journal/new-issues/category/8-2019-volume-vi-lxx>